

635 L'inizio dell'epitafio pronunciato da Pericle ***

Pronunciando l'epitafio per i caduti del primo anno della guerra del Peloponneso, Pericle riassume quali motivi inducano a essere orgogliosi di essere cittadini di Atene.

STO → Peloponneso,
Guerra del
→ Pericle

ClV → epitafio

Contesto: avvenimenti del 430 a.C.

Particolarità sintattiche: prop. infinitiva, relativa; part. congiunto e sostantivato.

Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν προγόνων¹ πρῶτον· δίκαιοι γάρ αὐτοῖς καὶ πρέπον δὲ ἄμα ἐν τῷ τοιῷδε² τὴν τιμὴν ταύτην τῆς μνήμης δίδοσθαι. Τὴν γάρ χώραν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ οἰκουντες διαδοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων μέχρι τοῦδε³ ἐλευθέραν δι' ἀρετὴν παρέδοσαν. Καὶ ἔκεινοί τε ἄξιοι ἐπαίνου καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ πατέρες ήμαν· κτησάμενοι γάρ πρὸς οὓς ἐδέξαντο ὅσην ἔχομεν ἀρχὴν οὐκ ἀπόνως ήμιν τοῖς νῦν προσκατέλιπον. Τὰ δὲ πλείω αὐτῆς αὐτοὶ ήμεῖς οἴδε οἱ νῦν ἔτι ὄντες μάλιστα ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ήλικίᾳ ἐπηνξήσαμεν καὶ τὴν πόλιν τοῖς πᾶσι παρεσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλεμον καὶ ἐς εἰρήνην αὐταρκεστάτην. Ὡν ἐγὼ τὰ μὲν κατὰ πολέμους ἔργα, οὓς ἔκαστα ἐκτήθη, ἢ εἰ τι αὐτοὶ ἢ οἱ πατέρες ήμαν βάρβαρον ἢ Ἑλληνα πολέμιον ἐπιόντα προθύμως ήμυνάμεθα, μακρηγορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος ἑάσω· ἀπὸ δὲ οἵας τε ἐπιτηδεύσεως ἥλθομεν ἐπ’ αὐτὰ καὶ μεθ’ οἵας πολιτείας καὶ τρόπων ἐξ οἴων μεγάλα ἐγένετο, ταῦτα δηλώσας πρῶτον εἶμι καὶ ἐπὶ τὸν τῶνδε ἔπαινον, νομίζων ἐπί τε τῷ παρόντι οὐκ ἀν πρεπῆ λεχθῆναι αὐτὰ καὶ τὸν πάντα ὅμιλον καὶ ὀστῶν καὶ ἔξινων ξύμφορον εἶναι ἐπακούσαι αὐτῶν.

TUCIDIDE

¹ τῶν προγόνων: si intende «gli antenati» degli Ateniesi riuniti.

² ἐν τῷ τοιῷδε: «in questa occasione».

³ μέχρι τοῦδε: «fino a questo momento». L'intera espressione Τὴν γὰρ χώραν οἱ αὐτὸι αἰεὶ οἰκοῦντες ... μέχρι τοῦδε contiene un riferimento al tema propagandistico della (civ →) autoctonia degli Ateniesi.

Traduzione: